

BOPLATSLÄMNINGAR VID HAMMARBY GÅRD

Eriksberg 2:27, Botkyrka socken och kommun, Södermanland

Arkeologisk utredning etapp 2

Rapporter från Arkeologikonsult 2014:2830

PETER SILLÉN & CECILIA LINDBLOM

ARKEOLOGIKONSULT
Optimusvägen 14 / Box 20
194 21 Upplands Väsby
Tel: 08-590 840 41
Fax: 08-590 725 41

www.arkeologikonsult.se

OMSLAGSBILD: Schaktning i skymning i början av november med S:t Botvids kyrka i fonden.
Foto från väster.

ALLMÄNT KARTMATERIAL: © Lantmäteriet Dnr: 50007066_140003

© Arkeologikonsult 2014

BOPLATSLÄMNINGAR VID HAMMARBY GÅRD

Eriksberg 2:27, Botkyrka socken och kommun, Södermanland

PETER SILLÉN & CECILIA LINDBLÖM

Arkeologisk utredning etapp 2

Rapporter från Arkeologikonsult 2014:2830

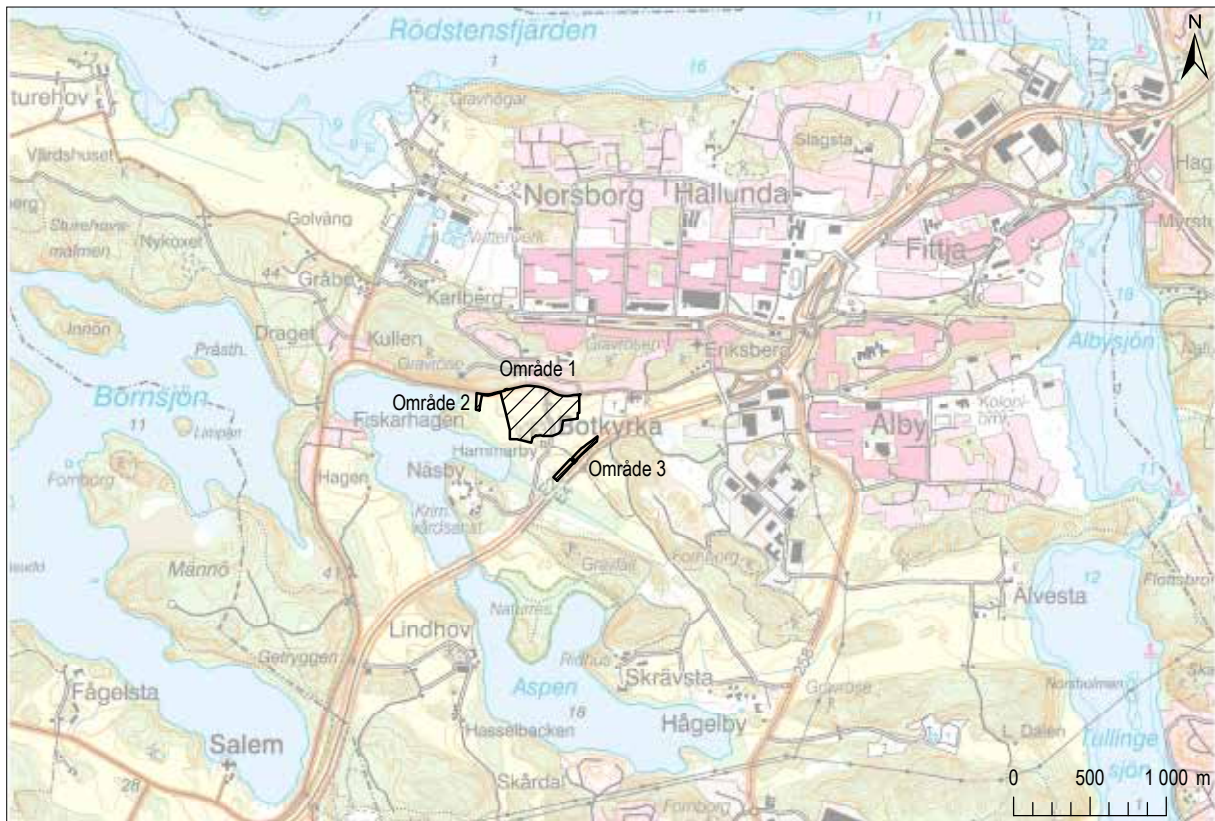
SAMMANFATTNING

Med anledning att Botkyrka kommun och markägaren Stockholms stift planerar husbyggnation inom fastigheten Eriksberg 2:27 vid Hammarby gård strax väster om S:t Botvids kyrka har Arkeologikonsult genomfört en arkeologisk utredning etapp 2 i området som till största del utgörs av åkermark och hästhagar. Vid schaktningen påträffades

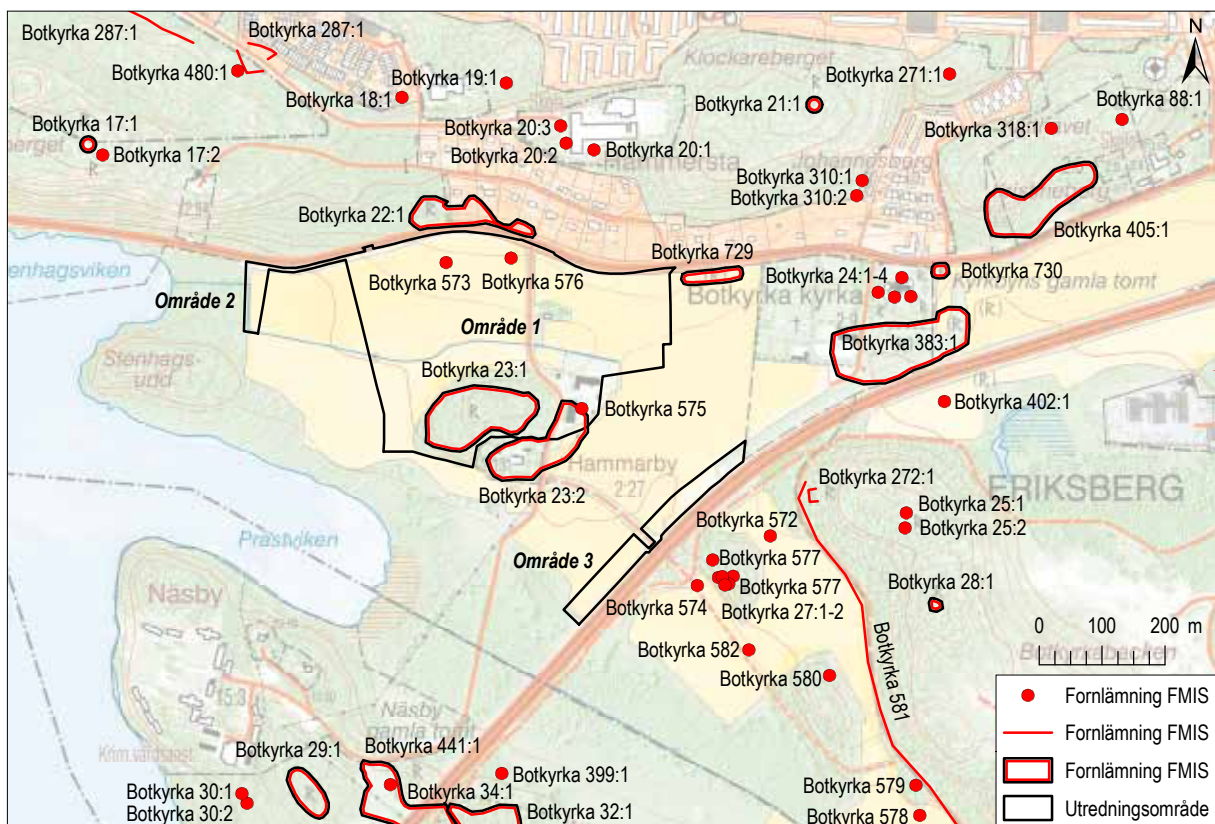
endast ett litet antal anläggningar i form av härdar, gropar och stolphål samt kulturlager av boplatsliknande karaktär. Dessutom registrerades några stensyllar som var synliga i en av hästhagarna vid stallet till Hammarby gård. Syllarna stämmer väl in med de ekonomibygnader som finns med på storskifteskartan från 1818.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING	4
INLEDNING	7
TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSBILD	7
METOD OCH GENOMFÖRANDE	9
RESULTAT	9
UTVÄRDERING	15
REFERENSER.....	17
Register	17
Kartor	17
TEKNISKA OCH ADMINISTRATIVA UPPGIFTER	18
BILAGOR	19
Bilaga 1. Anläggningsbeskrivning.....	19
Bilaga 2. Schakttabell	21

Figur 1. Utredningsområdet markerat på Terrängkartan. Skala 1:50 000.

Figur 2. Fastighetskarta med utredningsområde och registrerade fornlämningar. Skala 1:12 000.

INLEDNING

Arkeologikonsult har kring månadskiftet oktober november 2014 genomfört en arkeologisk utredning etapp 2 inom fastigheten Eriksberg 2:27 vid Hammarby gård strax väster om S:t Botvids kyrka i Botkyrka socken och kommun, Södermanland. Anledningen är att Botkyrka kommun tillsammans med markägaren Stockholms stift planerar husbyggnation i området. Vid en tidigare arkeologisk utredning etapp 1 har tre objekt i området pekats ut som möjliga boplatslägen.

Efter en ändring i detaljplanen har objekt 1 i väster och objekt 8 i söder undantagits från byggplanerna. Endast objekt 2 i den norra delen finns kvar i byggplanerna och går under benämningen område 1 i utredningen etapp 2. I stället har det tillkommit ett område längs motorvägen i söder för ett bygge av bullervall (område 3) samt område 2 (figur 1) en liten yta norr om objekt 1 från etapp 1. Beslut i ärendet har fattats av Länsstyrelsen i Stockholm (dnr 4311-26148-2014).

TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSBILD

Utredningsområdet (UO) ligger i jordbruksmark, cirka 350 meter väster om Botkyrka kyrka och som närmast cirka 130 meter öster om sjön Aspen. I söder och sydöst går Södertäljevägen (E4/E20). I norr gränsar utredningsområdet till Sankt Botvids väg, som i äldre tider varit en del av Göta landsväg. Terrängen i närområdet utgörs av ett typiskt sörmländskt sprickdalslandskap med moränhöjder och dalgångar med lerjordar. De högsta höjderna ligger på cirka 75 meter över havet, medan de lägsta nivåerna når cirka 20 meter över havet. Inom UO finns två uppstickande impediment, vilka är bebyggda eller omfattar forntida gravfält. De lägre liggande områdena utgör jordbruksmark och hästthagar. Ett grävt avrinningsdike går i öst-västlig riktning genom jordbruksmarken mot Aspen. En mindre väg går i nord-sydlig riktning genom området; från Sankt Botvids väg förbi

Hammarby gård och bort mot den gamla prästgården, som tidigare hört till Botkyrka församling, men nu är i privat ägo).

Fornlämningsskildern i närområdet är mycket rik och ett urval av fornlämningar redovisas i figur 2. Inom utredningsområdet förekommer sedan tidigare en fornlämning, ett bevakningsobjekt, två fyndplatser och en fornlämningsliknande lämning, vilka är registrerade i Fornminnesregistret (FMIS). Strax norr om Prästgården finns ett stort impediment med en fornlämning i form av ett forntida gravfält (Botkyrka 23:1), bestående av cirka 71 synliga gravkonstruktioner (figur 3). Delar av Hammarby gård, som ligger strax öster om gravfältet på en lägre liggande del av samma impediment, är registrerat i FMIS som ett bevakningsobjekt (Botkyrka 23:2). I detta område har

Figur 3. Gravfältet 23:1. Foto från nordost.

även ett lösfynd av en skafthålsyxna gjorts (Botkyrka 575). I åkermarken i norra delen av utredningsområdet har ytterligare ett lösfynd påträffats, ett flintavslag, (Botkyrka 576) och det finns även en uppgift om en fornlämningsliknande lämning i form av en cirkel med annorlunda växtlighet vilken anges kunna indikera en överplöjd gravanläggning (Botkyrka 573).

Hammarby gård och Botkyrka kyrka ligger i en rik fornlämningsmiljö. Studier av strandlinjeförskjutningen i området, som gjorts i samband med en utredning år 2008 (Beckman-Thoor 2008:6), visar att den aktuella utredningsytan under större delen av stenåldern låg under vatten. Landskapet utgjordes då av skärgård. I yngre stenålder, någon gång mellan 3000 och 2000 f Kr, kom området att resa sig ur havet och de ytor som omfattas av utredningen blev torrlagda. I samband med detta snörptes delar av havet av och flera sjöar i närområdet, bland annat sjön Aspen, bildades. Eftersom utredningsområdet ligger invid denna insjö, som inte ändrat sin utbredning nämnvärt sedan bildandet, innebär det att området varit lämpligt för sjönära bosättning alltsedan yngre stenålder. Variationen av registrerade fornlämningar och fynd i närområdet bekräftar denna bild.

Från de äldsta perioderna, yngre stenålder och bronsålder (cirka 2500–500 f Kr) hör sannolikt fynden av bearbetad flinta och kvarts (Botkyrka 572, 574, 582), skafthålsyxan vid Hammarby (Botkyrka 575) samt de stora gravrösen som ligger utspridda på höjderna runt dalgången ner mot Aspen (Botkyrka 17:1, 19:1, 21:1, 25:1, 28:1, 88:1). Ensamliggande stensättningar och större gravfält (Botkyrka 17:2, 18:1, 20:1–3, 22:1, 25:2, 27:1) hör hemma i bronsålder och järnålder (cirka 500–1050 e Kr), liksom de två förhistoriska boplatslämningar som hittats (Botkyrka 272:1, 729). De tre runstenarna (Botkyrka 24:1–3) och gravvården Botkyrkamonumentet (Botkyrka 24:4) invid kyrkan hör till sen vikingatid och tidig medeltid (1100-tal). Invid kyrkan har även en klockgjutningsgrop påträffats (Botkyrka 730) liksom lämningar efter Kyrkbyn (Botkyrka 383:1) (Hamilton 2012). En äldre färdväg, kallad Gamla kyrkvägen, är delvis bevarad söder om kyrkan (Botkyrka 581). Andra lämningar, som hör till historisk tid, utgörs av bebyggelselämningar (Botkyrka 287:1,

405:1), skogsbrukslämningar (Botkyrka 270:1), en bergtäkt (Botkyrka 580) samt ett gränsmärke (Botkyrka 271:1). 700 meter öster om kyrkan har bland annat Kumla bytomt (Botkyrka 94:1) från järnålder – historisk tid, gravar (Botkyrka 92:1, 736–738, 740) från yngre järnålder samt ett depåfynd från senneolitikum (Botkyrka 739) undersökts på 2000-talet (Beronius Jörpeland & Hamilton 2010).

Utredningsområdet och kyrkan ligger invid Göta landsväg. Denna väg utgjorde under mycket lång tid sedan Stockholm grundats under 1200-talet huvudled mellan Stockholm och Götaland och har därför haft stor betydelse under historisk tid. Runstenar och andra fornlämningar utmed delar av sträckningen vittnar om att vägen varit i bruk även i förhistorisk tid. Ortnamnet Hammarby betyder boplatsen vid den steniga backen/höjden (Wahlberg 2003). Namnet torde åsyfta det långsträckt höjdpartiet med gravfältet och nuvarande gårdsläge. Denna typ av ortnamn har sitt ursprung i järnåldern och Hammarby omnämns skriftligen mycket tidigt i det så kallade Botkyrkamonumentet från tidigt 1100-tal (figur 4). Gården ska enligt Lantmäteriets historiskt kartmaterial ha legat på samma plats sedan åtminstone 1630-talet och inom gårdsytan finns ett flertal syllstensrader till äldre byggnader (Beckman-Thoor 2008:6).

Figur 4. Botkyrkamonumentet SHM 2481. Foto Bengt A Lundberg SHM.

METOD OCH GENOMFÖRANDE

Projektet inleddes med en genomgång av det historiska kartmaterialet, fornminnesregistret (FMIS), litteraturstudier över tidigare undersökningar i området samt en genomgång av Historiska museets digitala föremålsregister, Sök i samlingarna.

Innan sökschaktningen påbörjades genomfördes en metalldetektorundersökning i vissa delar av undersökningsområdet för att försöka fånga upp möjliga boplatsslägen eller andra lämningar.

Av det cirka 134 000 m² stora undersökningsområdet område 1 var endast omkring 104 000 m² föremål för utredningsgrävning. Hela Impedimentet som till största delen utgörs av gravfältet RAÅ Botkyrka 23:1 undantogs från utredningen då impedimentet inte kommer att ingå i exploateringen. Dessutom har en gång- och cykelväg anlagts längs med Gamla Södertäljevägen inom utredningsområdets nordvästra gräns. Av de 104 000 m² stora området undersöktes omkring 2,2 procent.

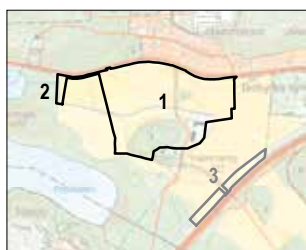
Omkring 150 meter väster om det norra undersökningsområdet undersöktes ett 3 000 m² stort område i åkern närmast ett skogsparti vid Stenhagsviken i sjön Aspen i område 2. Ett par hundra meter söder om det stora undersökningsområdet undersöktes en långsmal stäcka, område 3, av åkermarken längs med

motorvägen E4/E20. Område 3 var på omkring 11 000 m², men då det sedan länge redan finns en anlagd bullervall i den östra delen kunde endast 6 300 m² av den södra delen undersökas. 2 procent av område 2 undersöktes och 1,7 procent av de 6 300 m² stora området i område 3 undersöktes.

Undersökningen skedde nästan uteslutande i åkermark och i hästhagar. En liten del av impedimentet väster om gravfältet undersöktes där Hammarby gårds häststall har sin verksamhet. Vid undersökningen grävdes långa schakt med en längd som varierade mellan 6 och 43 meter, men var i huvudsak 15–30 meter långa. Schakten var 1,3 meter breda med vissa undantag där schakten utvidgades något. Schakten grävdes ner till anläggnings-/kulturlagernivå respektive orörd mark. Schaktdjupen varierade mellan 0,2 och 0,7 meter, men var i huvudsak mellan 0,3 och 3,4 meter djupa. Efter avslutad undersökning lades schakten igen. Schakt, anläggningar och kulturlager mättes in med RTK-GPS. Ett urval av anläggningarna undersöktes till 50 procent samt att några rutor grävdes i kulturlager för att säkrare kunna göra en bedömning av dem. Anläggningarna, lagren och schakten dokumenterades skriftligen och fotograferades. All dokumentation förvaras i Arkeologikonsults GIS-baserade program Siteworks. Inga fynd från undersökningen togs om hand.

RESULTAT

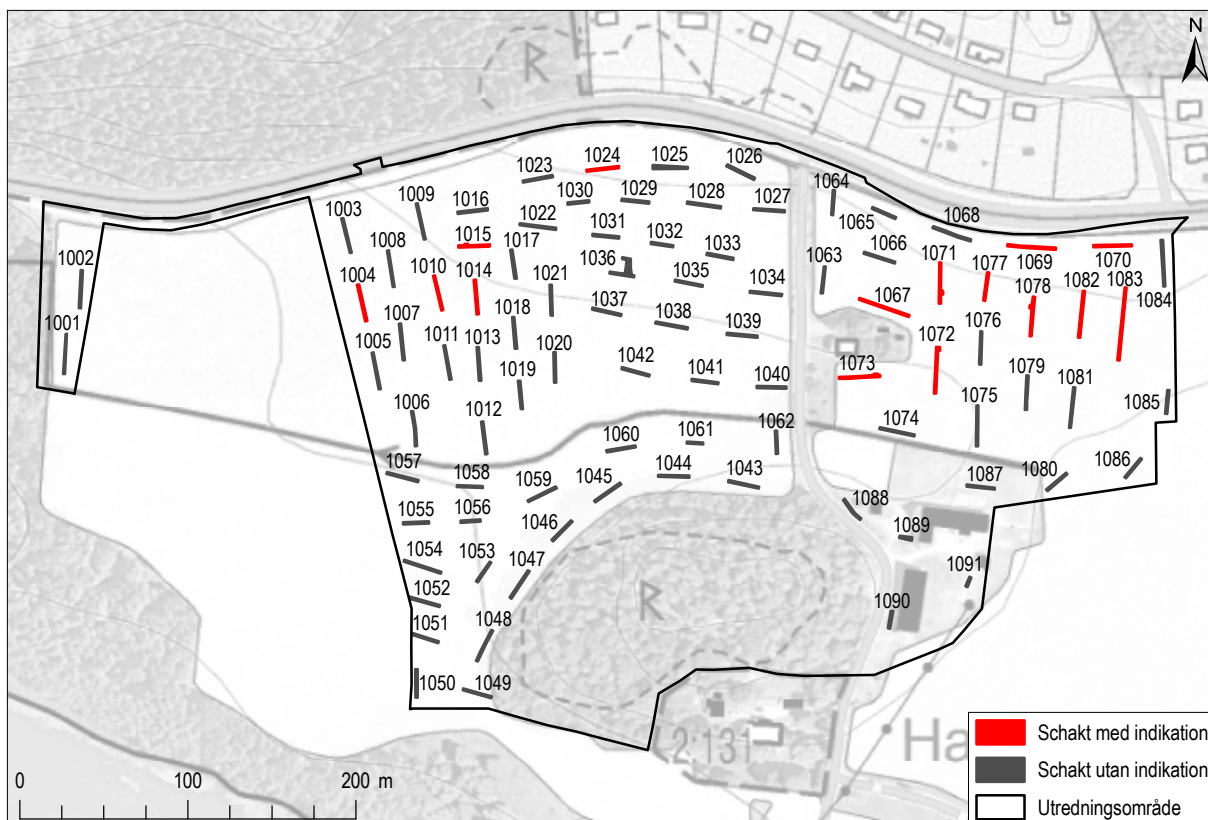
Område 1 ligger i åkern mellan de båda gravfälten RAÅ Botkyrka 23:1 i söder och RAÅ Botkyrka 22:1 i norr. Vid undersökningen påträffades endast ett litet antal lämningar. I den västra delen fanns ett fåtal anläggningar inom en liten yta strax söder om den gamla landsvägen nedanför Eriksbergsåsen. I den östra delen var antalet fornlämningar bara något fler än i den västra delen. I områdets södra delar på impedimentet vid stallet och en loge vid Hammarby gård grävdes flera schakt utan att några fornlämningar påträffades.

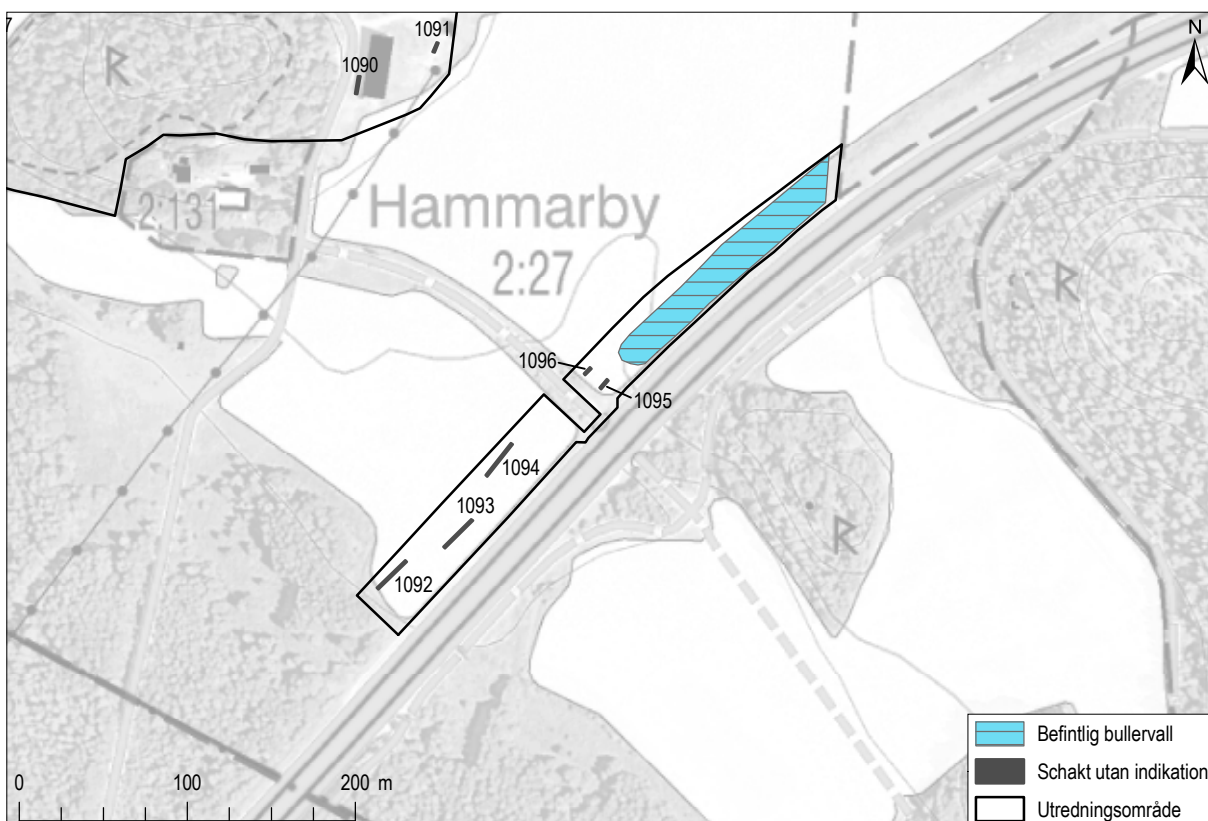
Däremot finns ett antal synliga syllstensrader äldre karaktär intill logen i den sydligaste hästhagen.

Metalldetekteringen genomfördes i flera stråk inom område 1 före sökschaktningen, men resulterade enbart i upptäckten av diverse järnskrot som spikar, hästskosömmar samt enstaka oidentifierade järnföremål. Inga av fynden gick att tidsbestämma närmare.

I område 2, som var det allra minsta, påträffades inga fornlämningar. Området med sin närhet till sjön Aspen ligger betydligt lägre i terrängen än den nordligaste delen av det norra området. Ett av schakten som grävdes där vattenfylldes relativt snabbt.

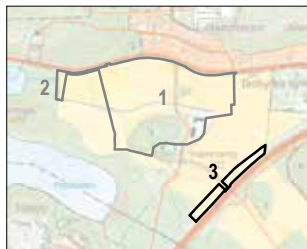

Figur 5. Schaktplan, område 1 i öster och område 2 i väster. Skala 1:4 500.

Figur 6. Schaktplan, område 3 i söder. Skala 1:4 500.

Område 3, längst i söder i åkermarken utmed motorvägen E4/E20, är tillsammans med det nordvästliga området det nivåmässigt lägst liggande området på nivåer omkring 20 meter över havet. I den allra sydvästligaste delen närmast sjön Aspen var marken vattensjuk. Inga fornlämningar påträffades i området.

I figur 5 och 6 visas en plan över samtliga schakt som grävdes vid utredningen. Anläggningarna kom i de schakt som anges som schakt med indikation. Övriga schakt var tomma.

I figur 10 visas en plan över de anläggningar och lager som påträffades i västra delen av område 1, det vill säga väster om den nordsydliga avtagsvägen från Gamla Södertäljevägen ner mot Hammarby gård. Anläggningarna var här mycket få till antalet och låg samlade inom ett område som mätte cirka 170 x 40 meter. De enda riktigt säkra anläggningarna var ett stolphål A2 (figur 7) i schakt 1010 och en härd A7 i schakt 1015. Övriga anläggningar var mer osäkra. Utöver anläggningarna kom det fram en del av ett lager A1 i schakt 1004. Lagret, var cirka 0,1 meter tjockt (figur 8).

Schakt 1030 grävdes vid koordinatangivelserna för RAÄ Botkyrka 573 som i FMIS anges kunna vara platsen för en möjlig grav. Varken någon stenpackning, några fynd, något brandlager eller någon nedgrävning påträffades i schaktet som skulle kunna antyda förekomsten av en grav på platsen. Förutsatt att koordinaterna är riktigt angivna så finns ingen överplöjd grav på platsen.

Figur 7. Stolphål A2 i schakt 1010. Foto från NNV.

En plan över de anläggningar och lager som kom fram i de östra delarna av område 1 redovisas i figur 11. Anläggningarna påträffades inom en yta motsvarande cirka 165 x 80 meter. Detta område angränsar i öster till RAÄ Botkyrka 729 som påträffades vid en arkeologisk undersökning 2012 (Hamilton 2012).

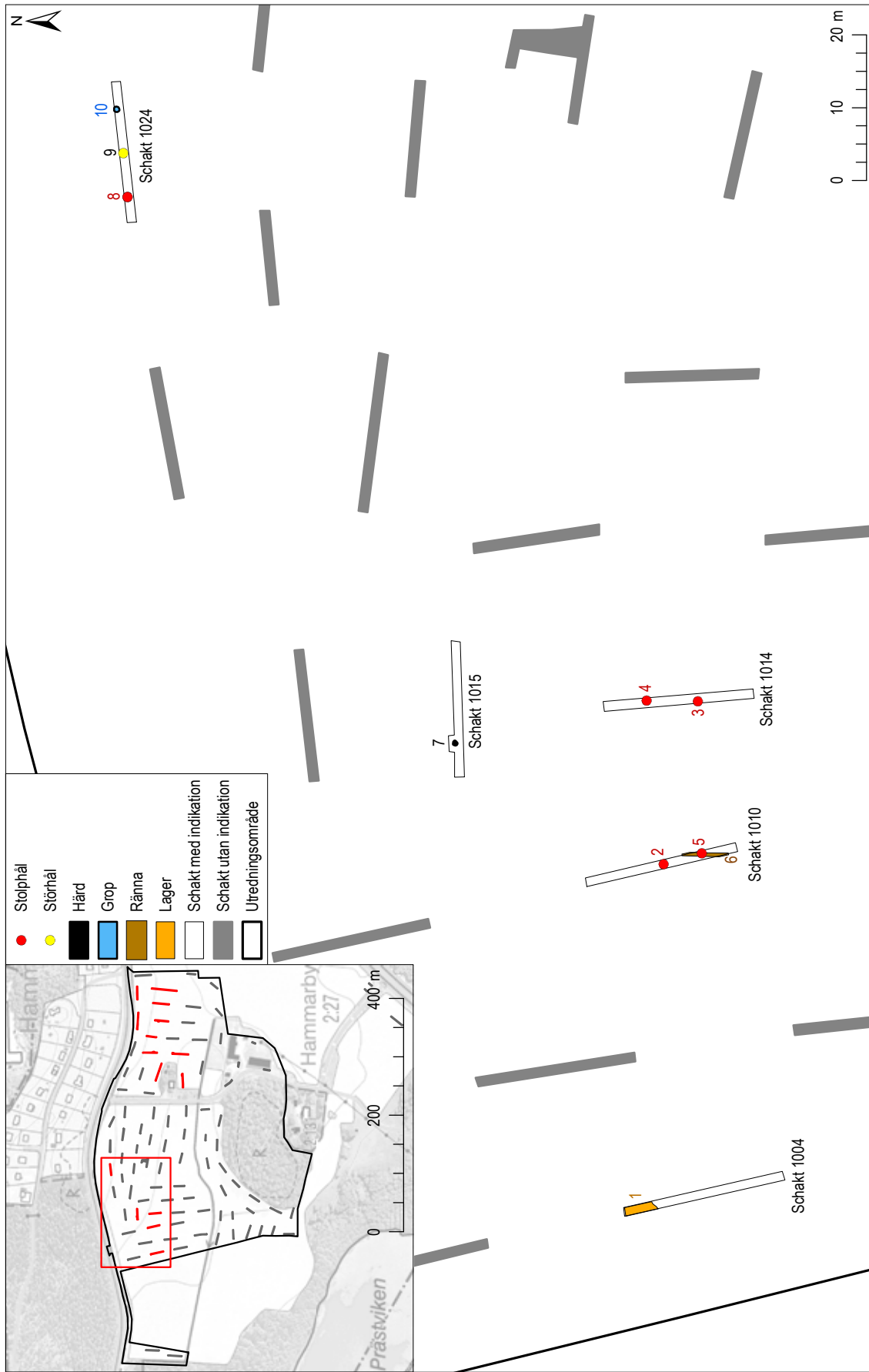
Anläggningarna utgjordes av härdar, gropar, stolphål och lager (figur 9). Groparna var sex till antalet. Av dessa var fyra stenfyllda. De stenfyllda groparna innehöll ett likartat stenmaterial bestående av en hel del skarpkantade stenar. I A25 låg en handslagen tegelsten bland stenarna i ytan (figur 12), vilket tyder på att

Anläggningnr	Objekt	Schakt	Kommentar
1	lager	1004	
2	stolphål	1010	Stenskott
3	stolphål	1014	Möjligt stolphål
4	stolphål	1014	Möjligt stolphål
5	stolphål	1010	
6	ränna	1010	Grund ränna/dike
7	härd	1015	
8	stolphål	1024	Möjligt stenskott stolphål
9	störhål	1024	
10	grop	1024	

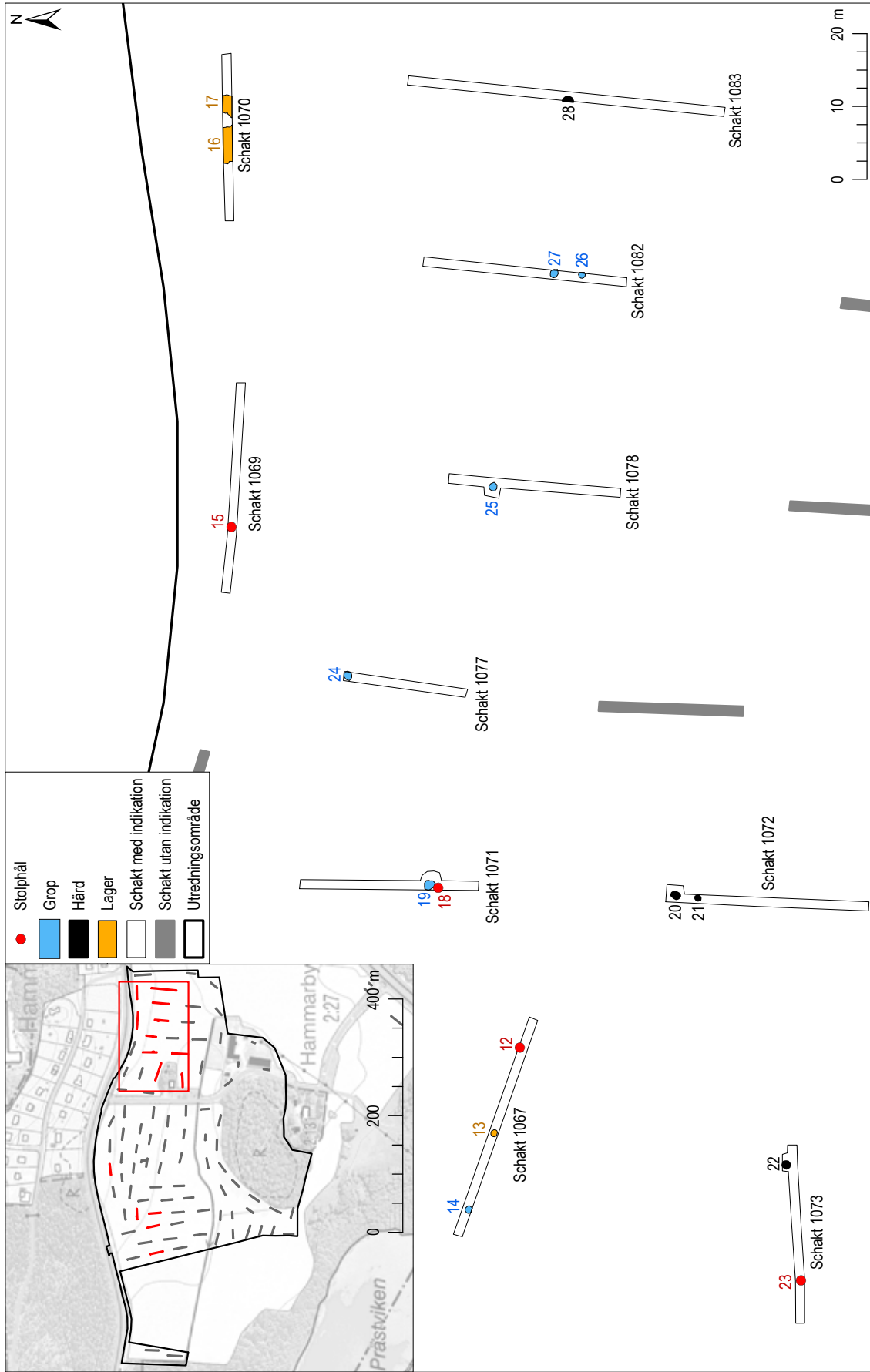
Figur 8. Tabell över anläggningar i den västra delen av område 1.

Anläggningnr	Objekt	Schakt	Kommentar
12	stolphål	1067	Möjlig stolphålsbotten
13	lager	1067	Lagerrest/grop
14	grop	1067	
15	stolphål	1069	
16	lager	1070	Lager/grop
17	lager	1070	Lager/grop
18	stolphål	1071	
19	grop	1071	Stenfylld
20	härd	1072	
21	härd	1072	
22	härd	1073	
23	stolphål	1073	Stenskott
24	grop	1077	Stenfylld
25	grop	1078	Stenfylld med tegelsten
26	grop	1082	
27	grop	1082	Stenfylld
28	härd	1083	

Figur 9. Tabell över anläggningar i den östra delen av område 1.

Figur 10. Plan över anläggningar i den västra delen av område 1. Skala 1:800, översikt skala 1:10 000.

Figur 11. Plan över anläggningar i den östra delen av område 1. Skala 1:800, översikt skala 1:10 000.

Figur 12. Grop A25 med tegelsten i schakt 1078. Foto från NO.

Figur 13. Grävd ruta genom lager 16 i schakt 1070. Foto från öster.

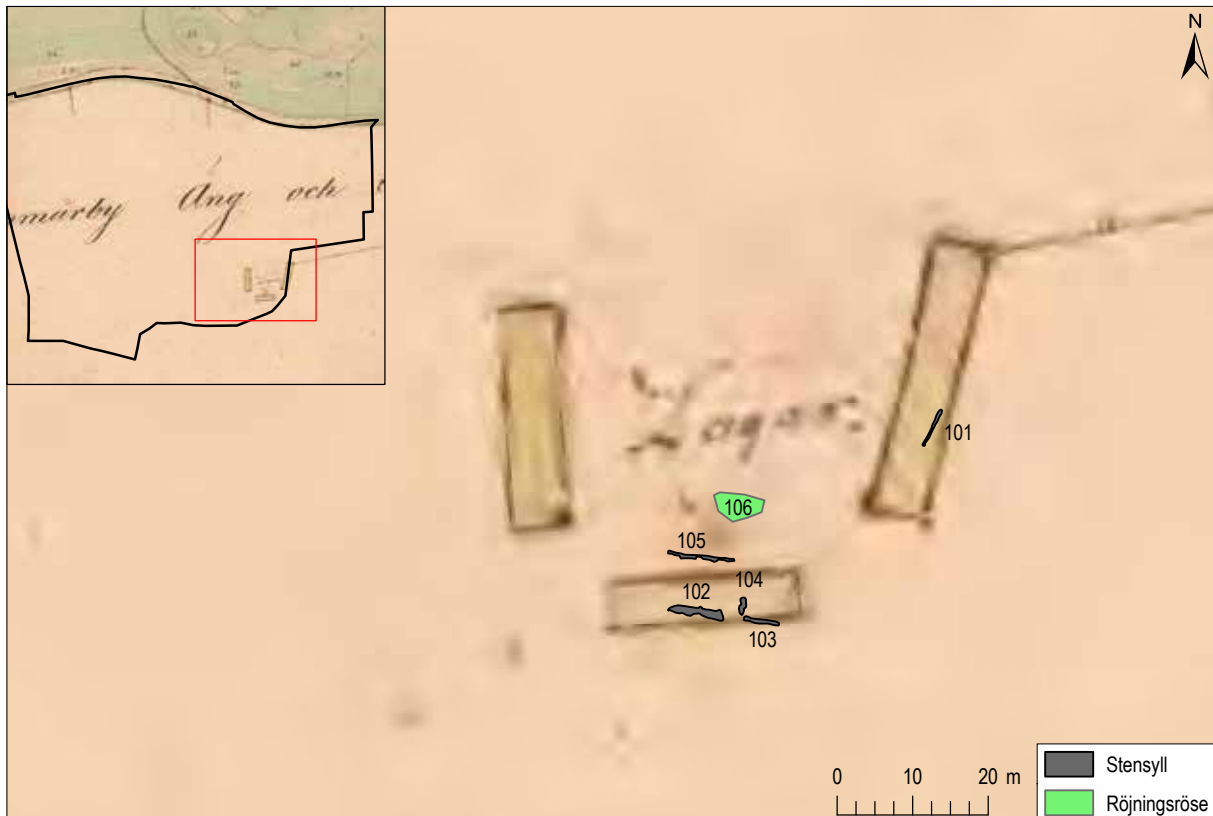
Figur 14. Stensyll A102. Foto från öster.

gropen och kanske även de andra stensatta groparna tillkommit sent i tid. Längst i norr påträffades två lager A16 och 17 i schakt 1070 som när de delundersöktes sannolikt visade sig vara nedgrävningar, kanske rent av gropar (figur 13).

Flera stensyllar ligger synliga ovan mark i en av hästhagarna söder om häststallet (figur 14). Inom undersökningsområdet och RAÄ Botkyrka 23:2 finns stensyllarna A102–105 direkt söder om ett röjningsröse A106 och en stor berghäll. Ett trettio-tal meter nordost om dessa syllar finns ytterligare en stensyll A101 på gränsen till utredningsområdet. Syllan mättes in trots att den hamnar utanför området på

grund av att den liksom de andra syllarna hör till två av tre ekonomibyggnader (logar) som finns utmärkta på 1818 års storskifteskarta. Vid en rektifiering av kartan stämmer den östra och södra logens placering mycket väl in med inmätningarna av syllarna (figur 15). Där den västra logen har stått står i dag en loge av yngre datum på nära nog samma plats.

Inga daterande fynd påträffades i några av de anläggningar och lager som undersöktes. De enstaka fynd som påträffades vid schaktningen var ett bränt ben, enstaka fragment av yngre rödgods och flintgods samt ett par beslag till gångjärn eller liknande. Samtliga fynd deponerades tillbaka i schakten.

Figur 15. Logar på 1818 års karta, område 1. Skala 1:1 000, översikt skala 1:10 000.

UTVÄRDERING

Det mycket sparsamt förekommande lämningarna i åkermarken mellan de båda gravfälten RAÅ Botkyrka 22:1 och 23:1 innebär med största sannolikhet att de boplatser som är hörande till de bägge gravfälten ligger någon annanstans än inom undersökningsområdet. Det finns några olika tänkbara lägen för var dessa boplatser kan ha legat under företrädesvis järnåldern.

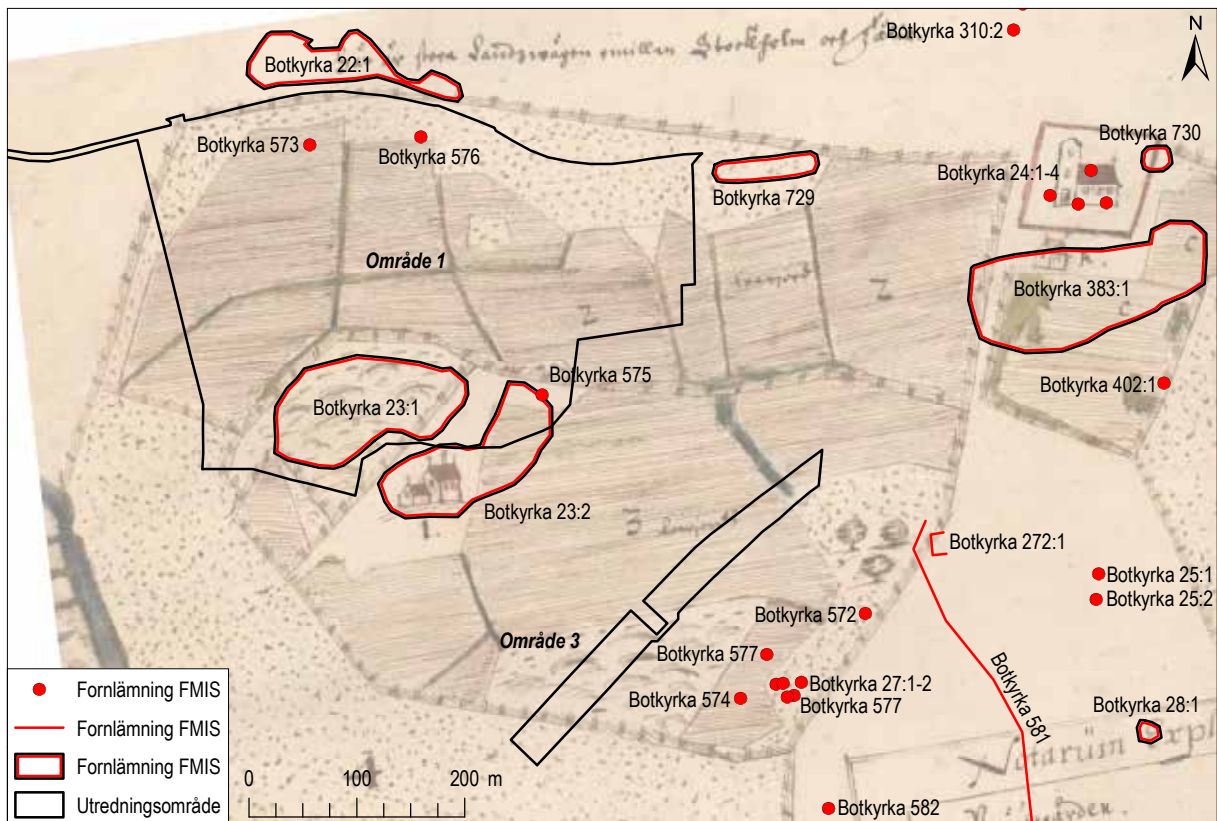
Direkt söder om gravfältet RAÅ 23:1 ligger den före detta prästgården till S:t Botvids kyrka. Gården var prästgård redan under medeltiden. Det äldsta kartbelägget över Hammarby prästgård finns på den geometriska kartan från 1636. Dagens huvudbyggnad uppfördes 1804, men står på en äldre grund.

Det går bara att spekulera i om det kan ha legat en stormannagård med anor ner i yngre järnålder just på platsen för Hammarby prästgård eller strax intill. Sankt Botvid, som var han utsänd att kristna befolkningen i Mälardalen, ska enligt legenden haft sin uppväxt på Hammarby gård.

Om det har legat en stormannagård från järnåldern i Hammarby kan den ha funnits på platsen i flera hundra år. Detta innebär att gravfältet 23:1 med åtminstone 71 kända gravar mycket väl kan ha varit gårdens egna gravfält.

Ett par andra möjliga boplatzlägen utanför utredningsområdet ligger i Prästvikens närhet. Det ena ett par hundra meter sydväst om Hammarby prästgård och det andra i skogsområdet vid Stenhagsudden cirka 400 meter väster om prästgården.

Åkermarken i utredningsområdet består till största delen av tunga lerjordar, men enligt den äldsta kartan från området, från 1636, så finns det vissa delar som utgjordes av stenvallsäng (figur 16). Genom modern odling har det mesta av denna morän plöjts sönder och blandats upp med lerjord. Bitvis finns denna morän kvar i de nordöstra delarna av området. I söder och sydväst är ligger denna stenvallsäng än i dag till största delen utanför åkermarken närmast sjön Aspen

Figur 16. Utredningsområdet markerat på den geometriska kartan från 1636. Skala 1:7000.

utanför utredningsområdet. Dessa moränjordar lämpade sig bättre att bo på under järnåldern än de tunga lerjordarna.

Var bodde de människor som begravdes vid gravfältet RAÅ 22:1 invid det som en gång i tiden utgjorde Göta landsväg? Gravfältet är i storlek likvärdigt med RAÅ 23:1. Att boplatsen inte legat ute i åkermarken på de tunga lerjordarna inom utredningsområdet torde vara klart med tanke på det fåtaliga antalet anläggningar som påträffades där. Det är mer troligt att människorna bodde någonstans norr om landsvägen.

Dock är det inte helt uteslutet att boplatsen eller delar av den legat i åkern söder om Göta landsväg trots avsaknaden av fornlämningar. Möjligheten finns att plöjningen under framför allt 1800- och 1900-talet medfört att lämningarna över lång tid plöjts sönder på de högsta nivåerna närmast vägen i norr och att delar av materialet över tid transporterats ner för sluttningen.

Beslut om vidare antikvariska åtgärder fattas av Länsstyrelsen i Stockholms län.

REFERENSER

BECKMAN-THOOR, K. 2008. *Från Hammarby till Hågelby. Kulturmiljö öster om sjön Aspen. Södermanland, Botkyrka socken, RAÄ 111. Arkeologisk utredning etapp 1.* Riksantikvarieämbetet UV Mitt rapport 2008:23.

BERONIUS JÖRPELAND, L & HAMILTON, J. 2010. *Kumla gård i Botkyrka. Gårdsbebyggelse från vikingatid och medeltid samt gravar från yngre järnålder. Södermanland; Botkyrka socken; Eriksberg 2:1; RAÄ 92 och RAÄ 94. Arkeologisk undersökning.* Riksantikvarieämbetet UV Mitt rapport 2010:25.

HAMILTON, J. 2012. *Bebyggelse, gjutanoläggning och boplats vid Botkyrka kyrkby. Södermanland; Botkyrka socken; Eriksberg 2:1, 2:9 och 2:27; Botkyrka 383:1, Botkyrka 729 och Botkyrka 730. Arkeologisk utredning och förundersökning.* Riksantikvarieämbetet UV rapport 2012:199.

WAHLBERG, M. 2003. (Red.) *Svenskt ortnamnslexikon.* Språk- och folkminnesinstitutet Uppsala.

Register

Fornminnesregistret (FMIS).

Historiska museets digitala föremålsregister, Sök i samlingarna.

Kartor

Lantmäteristyrelsens arkiv

1636, Geometrisk avfattning Hammarby nr 1, Botkyrka socken, Stockholms län, A9-10:c7:70, lantmätare Sven Månsson.

Lantmäterimyndighetens arkiv

1818, Storskifte, Botkyrka kommun, Stockholms län, 01-bot-53.

TEKNISKA OCH ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Arkeologikonsult projektnummer:	2830
Länsstyrelsens dnr:	4311-26148-2014
Beställare:	Botkyrka kommun och Stockholms stift
Typ av undersökning:	Arkeologisk utredning etapp 2
Utförandetid, fältarbete:	24 oktober – 5 november 2014
Län:	Stockholms län
Landskap:	Södermanland
Kommun:	Botkyrka kommun
Socken:	Botkyrka socken
Fastighet:	Eriksberg 2:27
Koordinatsystem:	SWEREF 99 TM
Höjdsystem:	RH 00
Projektledare:	Peter Sillén
Fältarkeologer:	Cecilia Lindblom, Marta Lindeberg och Peter Sillén
Rapportansvarig:	Peter Sillén
Planer:	Ida Söderström
Layout:	Ida Söderström
Kvalitetssäkring:	Johan Blidmo
Underkonsulter:	PJ Entreprenad AB
Fynd:	Inga fynd har tillvaratagits

BILAGA 1. ANLÄGGNINGSBESKRIVNING

Nr	Objekt	Längd (m)	Bredd (m)	Diameter (m)	Tjocklek (m)	Höjd/djup (m)	Form i plan	Materialstorlek	Beskrivning	Schakt
1	Lager	3,00	1,30		0,10				Brukningslager	1004
2	Stolphål	0,55				0,20	Rund		Stolphål	1010
3	Stolphål			0,40			Rund		Stolphål	1014
4	Stolphål	0,34	0,37			0,03	Oval		Stolphål	1014
5	Stolphål	0,44	0,32			0,05	Rund		Stolphål	1010
6	Ränna	5,00	0,26			0,07			Ränna/dike	1010
7	Härd			0,60					Härd	1015
8	Stolphål			0,32			Rund		Stolphål	1024
9	Störhål			0,10			Rund		Störhål	1024
10	Grop			0,75					Nedgrävning/ grop	1024
11	Dike		1,20			0,50			Stensatt dike	1036
12	Stolphål			0,30		0,12	Rundad		Stolphål	1067
13	Lager	0,75	0,65		0,03		Rundad		Lagerrest/grop	1067
14	Grop	0,75	0,70			0,16	Rundad		Grop	1067
15	Stolphål	0,40	0,30			0,18	Oval		Stolphål	1069
16	Lager	4,00	1,30			0,20	Oregelbunden		Lager/grop	1070
17	Lager	2,50	1,30			0,10	Oregelbunden		Lager/grop	1070
18	Stolphål	0,60	0,50				Oval		Stolphål	1071
19	Grop	1,20	1,00				Oregelbunden		Grop	1071
20	Härd	1,20	0,92						Härd	1072
21	Härd	0,80	0,70				Oval		Härd	1072
22	Härd			1,00			Rund		Härd	1073
23	Stolphål			0,27			Rund		Stenskott stolphål	1073
24	Grop	1,00	0,80				Rundad		Grop	1077
25	Grop	0,90	0,80				Rundad		Grop	1078
26	Grop			0,60			Rund		Grop	1082
27	Grop	1,00	0,80			0,30	Rundad		Grop	1082
28	Härd	1,40							Härd	1083
101	Stensyll	4,50	0,40			0,30	Avlång	0,3-1,0	Stensyll	
102	Stensyll	7,00	0,80			0,60		0,2-1,0	Stensyll	
103	Stensyll	4,00	0,50			0,40	Avlång	0,5-1,0	Stensyll	
104	Stensyll	2,00	0,80			0,40		0,45-0,7	Stensyll	
105	Stensyll	8,00	0,50			0,20	Avlång	0,25-0,35	Stensyll	
106	Röjningsröse	5,00	3,00			0,60	Oregelbunden	0,1-0,4	Blandat stenmaterial	
5 001	Dike								Dike	1001
5 002	Dike								Dike	1004
5 003	Dike								Dike	1005
5 004	Dike								Dike	1005
5 005	Dike								Dike	1008
5 006	Dike								Dike	1008
5 007	Dike								Dike	1019
5 008	Dike								Dike	1024
5 009	Dike								Dike	1024
5 010	Dike								Dike	1025

Bilaga 1. Anläggningsbeskrivning, forts.

Nr	Objekt	Längd (m)	Bredd (m)	Diameter (m)	Tjocklek (m)	Höjd/djup (m)	Form i plan	Materialstorlek	Beskrivning	Schakt
5 011	Dike								Dike	1025
5 012	Dike								Dike	1025
5 013	Dike		1,20						Dike	1047
5 014	Dike		1,00						Dike	1049
5 015	Dike		0,40						Dike	1069
5 016	Dike		0,50						Dike	1069
5 017	Dike		1,20						Dike	1077
5 018	Dike		0,30						Dike	1079
5 019	Grop	1,50	1,30				Rundad		Recent grop	1090
5 020	Dike								Dike	1096
5 021	Dike								Dike	1078
5 022	Dike								Dike	1078

BILAGA 2. SCHAKTTABELL

Schaktnr	Objekt	Längd (m)	Bredd (m)	Area (m ²)
1 001	Schakt utan indikation	24,00	1,30	20,18
1 002	Schakt utan indikation	22,00	1,30	29,61
1 003	Schakt utan indikation	21,00	1,30	25,73
1 004	Schakt med indikation	22,00	1,30	27,31
1 005	Schakt utan indikation	22,00	1,30	28,93
1 006	Schakt utan indikation	21,00	1,30	25,80
1 007	Schakt utan indikation	22,00	1,30	28,73
1 008	Schakt utan indikation	22,00	1,30	27,18
1 009	Schakt utan indikation	22,00	1,30	27,25
1 010	Schakt med indikation	21,00	1,30	26,01
1 011	Schakt utan indikation	21,00	1,30	27,00
1 012	Schakt utan indikation	20,00	1,30	24,22
1 013	Schakt utan indikation	20,00	1,30	26,40
1 014	Schakt med indikation	20,00	1,30	27,04
1 015	Schakt med indikation	19,00	1,30	24,83
1 016	Schakt utan indikation	18,00	1,30	23,09
1 017	Schakt utan indikation	17,00	1,30	24,03
1 018	Schakt utan indikation	16,00	1,30	25,33
1 019	Schakt utan indikation	17,00	1,30	23,23
1 020	Schakt utan indikation	18,00	1,30	23,20
1 021	Schakt utan indikation	18,00	1,30	24,11
1 022	Schakt utan indikation	22,00	1,30	27,79
1 023	Schakt utan indikation	18,00	1,30	24,11
1 024	Schakt med indikation	17,00	1,30	24,60
1 025	Schakt utan indikation	19,00	1,30	38,64
1 026	Schakt utan indikation	19,00	1,30	24,14
1 027	Schakt utan indikation	20,00	1,30	25,21
1 028	Schakt utan indikation	21,00	1,30	27,17
1 029	Schakt utan indikation	17,00	1,30	21,67
1 030	Schakt utan indikation	14,00	1,30	16,68
1 031	Schakt utan indikation	17,00	1,30	21,12
1 032	Schakt utan indikation	15,00	1,30	16,82
1 033	Schakt utan indikation	18,00	1,30	20,05
1 034	Schakt utan indikation	21,00	1,30	24,39
1 035	Schakt utan indikation	18,00	1,30	21,26
1 036	Schakt utan indikation	28,00	1,30	52,18
1 037	Schakt utan indikation	18,50	1,30	22,60
1 038	Schakt utan indikation	21,00	1,30	25,57
1 039	Schakt utan indikation	20,00	1,30	23,85
1 040	Schakt utan indikation	18,50	1,30	22,42
1 041	Schakt utan indikation	17,00	1,30	19,96
1 042	Schakt utan indikation	18,50	1,30	21,13
1 043	Schakt utan indikation	17,00	1,30	23,81
1 044	Schakt utan indikation	17,00	1,30	23,64

Bilaga 1. Schakttabell, forts.

Schaktnr	Objekt	Längd (m)	Bredd (m)	Area (m ²)
1 045	Schakt utan indikation	17,00	1,30	24,21
1 046	Schakt utan indikation	15,00	1,30	21,06
1 047	Schakt utan indikation	17,50	1,30	24,45
1 048	Schakt utan indikation	18,50	1,30	26,16
1 049	Schakt utan indikation	16,00	1,30	22,03
1 050	Schakt utan indikation	16,00	1,30	22,61
1 051	Schakt utan indikation	14,00	1,30	20,29
1 052	Schakt utan indikation	17,00	1,30	24,04
1 053	Schakt utan indikation	13,00	1,30	17,64
1 054	Schakt utan indikation	21,00	1,30	28,42
1 055	Schakt utan indikation	14,00	1,30	19,13
1 056	Schakt utan indikation	11,00	1,30	15,17
1 057	Schakt utan indikation	18,00	1,30	24,08
1 058	Schakt utan indikation	14,00	1,30	19,17
1 059	Schakt utan indikation	17,50	1,30	23,66
1 060	Schakt utan indikation	16,00	1,30	21,83
1 061	Schakt utan indikation	9,00	1,30	12,45
1 062	Schakt utan indikation	13,00	1,30	17,31
1 063	Schakt utan indikation	16,00	1,30	20,03
1 064	Schakt utan indikation	14,00	1,30	19,38
1 065	Schakt utan indikation	15,00	1,30	19,14
1 066	Schakt utan indikation	19,00	1,30	24,62
1 067	Schakt med indikation	27,00	1,30	39,37
1 068	Schakt utan indikation	22,00	1,30	30,70
1 069	Schakt med indikation	26,00	1,30	35,16
1 070	Schakt med indikation	21,00	1,30	29,42
1 071	Schakt med indikation	23,00	1,30	33,94
1 072	Schakt med indikation	25,00	1,30	37,39
1 073	Schakt med indikation	22,00	1,30	33,18
1 074	Schakt utan indikation	19,00	1,30	26,17
1 075	Schakt utan indikation	21,00	1,30	30,31
1 076	Schakt utan indikation	18,00	1,30	25,28
1 077	Schakt med indikation	16,00	1,30	20,79
1 078	Schakt med indikation	21,00	1,30	33,52
1 079	Schakt utan indikation	18,00	1,30	25,96
1 080	Schakt utan indikation	13,00	1,30	19,32
1 081	Schakt utan indikation	20,00	1,30	31,92
1 082	Schakt med indikation	25,00	1,30	35,33
1 083	Schakt med indikation	36,00	1,30	55,31
1 084	Schakt utan indikation	24,00	1,30	36,37
1 085	Schakt utan indikation	12,00	1,30	18,58
1 086	Schakt utan indikation	12,00	1,30	18,47
1 087	Schakt utan indikation	17,00	1,30	21,20
1 088	Schakt utan indikation	13,00	1,30	20,18

Bilaga 1. Schakttabell, forts.

Schaktnr	Objekt	Längd (m)	Bredd (m)	Area (m ²)
1 089	Schakt utan indikation	6,00	2,00	13,23
1 090	Schakt utan indikation	10,00	1,30	14,04
1 091	Schakt utan indikation	6,00	1,30	8,05
1 092	Schakt utan indikation	24,00	1,30	29,72
1 093	Schakt utan indikation	24,00	1,30	29,69
1 094	Schakt utan indikation	24,00	1,30	31,93
1 095	Schakt utan indikation	7,00	1,30	9,04
1 096	Schakt utan indikation	5,00	1,30	7,02

Rapporter från Arkeologikonsult 2014:2830